

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele
să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

CRISTOS A ÎNVIAT!

Nr. 2305 Prez.

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al Românilor grecocatolici din Ungaria și Transilvania.

Iubitului cler și popor din arhiepiscopia noastră transilvană, dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Cristos.

Dintre toate minunile cele mari, căte s-au întâmplat pe pământ, de când a făcut Dumnezeu lumea, nici una n'a fost atât de măreață și de însemnată, ca și minunea cea mare a învierii Domnului nostru Isus Cristos din morți. Aceasta a fost și a rămas cea mai mare minune din lume, a fost și a rămas în adevăr minunea minunilor, a cărei amintire o sărbătorește, precum o sărbează toți creștinii ortodocși de pe fața pământului.

Dacă la vremea sa am prăsnuit, iubiților mei fii sufletești, cu nespusă bucurie și evlavie nașterea Domnului nostru Isus Cristos, venit din ceriu pe pământ «pentru noi oamenii și a noastră mântuire», și dacă în săptămâna trecută, am deplâns înfricoșatele patimi și moartea Domnului, iar dacă astăzi sărbătorește și cu mai mare bucurie și evlavie preamărita sa înviere din morți, facem aceasta, pentru că Domnul prin patimile, moartea și învierea sa a desăvârșit mântuirea noastră, adecă pentru că prin moartea sa ne-a mântuit pe noi de moartea noastră cea vecinică pricinuită de păcatul strămoșesc, și prin învierea sa ne-a dăruit viața vecinică și după moarte, precum ne spune aceasta și troparul acestor sărbători, prin cuvintele: *Cristos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând și celor din morânturi viață dărindu-le.*

Pentru a înțelege că mai bine acea taină mare a mântuirii noastre și a vieții noastre și după moarte, ce ni le-a adus patimile, moartea și învierea Domnului, va fi prea deajuns să ne amintim, iubiților, ce frică și groază cuprinde sufletul nostru, când ne gândim că suntem muritori; că mai curând ori mai târziu ne vom coborî în mormânt, prefăcându-ne în praf și cenușă; când ne gândim că trebuie să ne despărțim pe vecie, soții de soții, părinții de fii, fiii de părinții, frații de frați și de surori, de prietenii și de cunoșcuții; când ne gândim că trebuie să ne despărțim pe veci de toți aceia pe cari i-am iubit; moartea și învierea Domnului însă ne-a mântuit de acea frică și groază mare a morții noastre, și de grelele dureri ale despărțirii de aceia pe cari i-am iubit, convingându-ne că Domnul n'a fost numai om, ci și Dumnezeu adevărat, și ca Dumnezeu

încredințându-ne, că viața noastră pământească, scurtă și trecătoare, nu se curnă la marginea groapei, ci se continuă și dincolo de mormânt, într-o viață vecinică, unde iarăși vom revedea pe iubiții noștri răposați, de cari cu mare durere ne-am despărțit, precum ni-o spune aceasta și însuș Domnul, prin sfintele sale cuvinte: «Eu sunt învierea și viața, celace crede în mine de va și muri, viu va fi».

Ni-a mai adeverit-o aceasta și sfintii Apostoli ai Domnului, când au părăsit pe părinți, frați și surori, și au urmat Domnului ca să binevestească Evanghelia împărației Cerului, expunându-se la felurile lipse și necazuri, la felurile prigoniri și suferințe, ba unii jertfindu-și și viața. Toate acestea pentru fericirea cea vecinică din viața cea viitoare.

Ni-o mai adeverește aceasta și ceata sfintilor și a mucenilor, cari tot pentru sfânta credință în viața cea viitoare și pentru fericirea cea vecinică au suferit înfricoșate chinuri și moarte mucenicească.

Ni-o mai spun aceasta și miliardele de creștini, mai înainte răposați în credință și nădejdea vieții cei vecinice. Precum ni-o mai spun aceasta și milioanele de creștini de pe întreagă față pământului, aflători încă în viață, cari însuflăți de sfânta credință a vieții cei viitoare, se întrec în fapte bune, miluind pe săraci, sprijinind și ajutând sfintele biserici, școli, mănăstiri, spitale și azile sau adăposturi pentru săraci, înființând din avere lor numeroase fonduri și fundațiuni de binefacere. Toate pentru fericirea vieții cei vecinice.

Ni-o spun aceasta și popoarele necreștine, ca și Turci, Ovrei și alții, cari încă cred cu tărie în viața cea după moarte. Ba ni-o mai spun aceasta chiar și popoarele pagâne, cari neavând lege, din fire fac ale legii, cărora însă firea lor le șoptește, că și după moarte există o viață vecinică.

Dar apoi peste toate acestea și mai învederă și mai aievea ni-o spune aceasta și sfânta noastră credință, însuflată de însuși Dumnezeu în sufletul nostru; iar dacă pe lângă toate acestea tot ar mai fi și cari s'ar îndoi în existența acelei vieți, aceia fac aceasta numai pentru că și teatrală în acea viață vecinică, mai bine ar dori să nu existe aceea, pentru că să scape de osânda ce-i aşteaptă acolo.

Când preabunul Dumnezeu, întru adâncă sa înțelepciune, pe lângă alte mari daruri, a mai binecuvântat sufletul nostru și cu darul cel neprețuit al sfintei credințe, a făcut-o și aceasta pentru că ajutorul și cu

puterea cea mare a acelei credințe să putem lucră la ajungerea binelui nostru posibil în această lume și a fericirii noastre cei vecinice din ceealaltă lume.

Pentru a vă convinge, iubiților, despre puterea, darurile și foloasele cele mari ale sfintei credințe, nu vă voi aminti numai ceeace ne spune sfânta Scriptură, că sfintii prin credință au biruit împărații, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului, s'au întărit în slabiciune, s'au făcut tari în razboie, întorcând taberile străinilor în fugă; nu vă voi aminti numai, că și împărați puternici, ca Constantin cel mare, și Voevozi viteji ca Stefan cel mare, mai mult cu ajutorul sfintei credințe au ajuns la strălucitele biruințe asupra vrăjmașilor lor, — ci voi mai spune, că chiar și în razboiul ce a decurs anul trecut, în Balcani, între creștini și Turci, tot numai puterea cea mare a sfintei credințe au ajutat pe creștini la învingerea Turcilor, celor odinioară foarte puternici.

O altă dovadă și mai mare despre puterea și foloasele credinții, o aflu chiar și în istoria neamului nostru, care istorie ne spune, că deși în timpurile mai vechi felurile popoare barbare și pagâne au năvălit cu mare putere și peste fericitii noștri strămoși de pretutindenea, nimicind și pustiind tot ce le sta în cale, totuș acele popoare, fără credință în Dumnezeu, au pierit și s'au stins, iar noi multămită preabunul Dumnezeu, nu numai nu ne-am primejduit, nici n'am slăbit; ci încă ne-am întărit și înaintăm frumos în toate privințele cu ajutorul sfintei noastre credințe în Dumnezeu, care singură ne-a întărit și ne-a scutit în toate primejdiiile din trecutul nostru, precum ne întărește și în timpul de acum la înfruntarea și suportarea tuturor cercărilor ce întimpină.

Deși aş mai putea arăta încă multe asemenea dovezi despre puterea și foloasele cele mari ale credinții, mă mărginesc a vă mai aminti numai, că lipsa sau măcar și numai slăbirea credinții în Dumnezeu, ar fi cea mai mare nefericire atât pentru neamul nostru, cât și pentru fiecare dintre noi. Căci atunci unde și-ar mai află măngăiere omul, care are de toate, dar n'are linștea sufletului cel torurează ziua și noaptea; unde și-ar mai află măngăiere bolnavul, care pe lângă toate doctoriile, nu se poate vindecă de boala sa; unde și-ar mai află măngăiere văduva care deplâng moartea soțului ori a fiilor ei; unde și-ar mai află măngăierea soțul care deplâng moartea soției sale; unde și-ar mai află măngăierea orfanii rămași fără părinți; unde și-ar mai află măngăiere părinții cari deplâng moartea fiilor lor; unde și-ar mai află măngăiere cei săraci și dosădiți,

când văd pe ceilalți norociți și îndestuliți intru toate? Toți aceștia și alții asemenea ar fi cei mai nefericiți, dacă n'ar avea sfânta credință, care le șoptește tainic, că Dumnezeu fiind deopotrivă părinte al tuturor, dacă n'ar răsplăti cu bine, încă în această viață plângerile și suferințele lor, atunci cu atât mai mult le va răsplăti în viața cea viitoare, unde suferințele ca și faptele cele bune se răsplătesc cu fericire vecinică, iar faptele cele rele cu osândă meritată.

Din acestea încredințându-vă, iubiților, despre legătura cea strânsă și intimă dintre viața cea vecinică și sfânta credință, să nu vă lăsați cumva amagiți de unii necredincioși răuvoitori, cari ar cercă a slăbi acea sfântă legătură în sufletul vostru, pentru a vă exploata în folosul lor; ci voi să vă feriți de atari necredincioși, ca de cel mai mare rău, și să vă întăriți tot mai mult în sfânta credință moștenită dela moșii și strămoșii noștri.

Fiindcă însă scrierii cel sfânt, care ne-a păstrat și ne păstrează cu sfintenie, nu numai acea sfântă credință, dar și limba și datinele strămoșești, este sfânta noastră biserică: nu aflu destule cuvinte, prin cari să vă recomand părintește, a țineă cu toată tăria la acea sfântă biserică, a o cercetă că mai regulat în Dumineci și sărbători, a ascultă cu evlavie sfintele slujbe, a vă împărtăși cu sfintele taine, a vă crește și pe fiii voștri în legea Domnului, a susțineă pacea și buna înțelegere, nu numai în casele și în familiile voastre, dar și cu ceilalți oameni, de orice limbă și credință; a milui pe cei săraci, a ajută și a sprijină bisericile și scoalele noastre și a face și alte fapte bune, cari și în lumea aceasta și în ceealaltă lume se răsplătesc cu bine și fericire și a vă feri de fapte rele, cari și aici și în ceealaltă lume se răsplătesc cu grea osândă. Urmând așa, încă în viață aceasta vă va însobi darul și binecuvântarea lui Dumnezeu, iar după moarte vă veți învredni de fericirea cea vecinică.

Ceeace dorindu-vă tuturor din inimă, și mai poftindu-vă, ca și aceste sfinte sărbători să le petrețe în pace și sănătate și mulțamire și să le ajungeți intru mulți ani fericiți, cu binecuvântare arhierească am rămas

Sibiu, la sărbătorile Invierii Domnului din anul 1914

Al vostru tuturor
de tot binele voitor

Ioan Metianu m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Ideea revisuirii.

Liga culturală din București a ținut la finea lunei trecute o întrunire mare în București.

Lucrul nu e nou, pentrucă Liga Culturală a ținut și în trecut multe, foarte multe întruniri publice, poate că și mai mari decât cea de acumă.

La întrunirea din urmă a Ligii culturale oratorii, ori unii dintre ei, s-au folosit de expresiuni nu prea alese și nu prea crumentare față de monarhia noastră, și mai ales față de statul ungar.

Nici acesta nu e lucru nou, pentrucă și în trecut tot astfel s'a întâmplat, totdeauna. În țara desăvârșitei libertăți nu se poate altcum. Fiecare vorbește cum știe și cum simte.

Nou în întreaga chestie e deci numai aceea, că de astădată pentru cele întâmpinate în București, cu ocaziunea întrunirii publice, aranjată de Liga Culturală de acolo, presa austriacă și presa maghiară s'a supărat foc și a atacat cu multă vehemență statul român, guvernul român, pentru atitudinea dușmanoasă, manifestată din partea Ligii Culturale față de monarhia noastră.

Și au fost gazete, mai ales ungurești, cari au răspuns cu cuvinte de tot aspre, ofensătoare chiar pentru România din regat, ba și pentru Regele lor. Chestia ar fi astfel aplanată.

Dar chestia mai are și alt fond, cu mult mai însemnat. Din atitudinea celor întruniți sub steagul Ligii Culturale în adunarea cea mare din București s'a putut vedea și constata, mai bine decât oricând altădată în trecut, că pentru Austro-Ungaria nu mai sunt simpatii în București, nici chiar în măsura minimală de până acumă.

Să dovedit, că e numai sinamărire credința celor dela conducerea politicei noastre externe, că România e cu noi, și că va fi cu noi, fiindcă cu Rusia nu poate fi: pentrucă faptul e, că România nu mai e cu noi! Adevărat, că deocamdată numai România neoficioasă, dar știm din trecutul mai recent ce putere reprezentă România neoficioasă, căci ea a decretat și intrarea în răsboiul balcanic a trupelor românești.

Acesta e un fapt, de care cei dela conducerea monarhiei noastre trebuie să țină seamă, ori cât de greu le-ar cădea să se despartă de o iluziune. Situația e aşa, și ea nu poate fi schimbată, nici cu articolele aspre de ziar, scrisă la adresa României oficioase, și nici cu posarea pe grozavii, că «noi n'avem nici o trebuință de pretenție României și de alianță ei, ci ea e avizată la scutul și ajutorul nostru», pentrucă adevărul e acela, pe care l'a constatat domnul maior Fleșariu în articolele sale, că prea avem trebuință, și încă mare trebuință, noi de prietenia României și de alianța ei, nu ea de a noastră!

Cei din fruntea trebilor noastre publice sunt datori deci acum mai mult ca oricând altădată în trecut se caute și se afle adevăratale motive, din cari s'a înstrenat de noi aliate, care treizeci de ani ne-a fost credincioasă, pentru delăturându-se motivele, să se facă de nou posibilă apropierea ei de monarhia noastră.

Și motivele sunt ușor de aflat. Ele trebuie căutate la Viena, în birourile ministerului nostru de externe, după cum a arătat în mod foarte convingător și domnul maior Fleșariu în articolele sale. Mai ales sunt însă de căutat în nefericita idee, din toamna trecută a contelui Berchtold, ministrul nostru de externe, de a fi revisuită pacea dela București, idee la care contele Berchtold ține, cum se vede, cu îndărjire și acuma, pentrucă nu de mult își făcuse iarashi cursul prin ziare și stirea, dată dela Viena, despre punerea

de nou în discuție a revisuirii tratatului de pace dela București.

Ei bine, ce înseamnă aceasta? Atâtă, cât a turna oleiu pe foc, în scopul de a-l stârge. Ideea aceasta a revisuirii e jignitoare din cale afară pentru România și nu e deloc acordată să deștepte simpatii la București pentru monarhia noastră. De altă parte pune pe domnul conte Berchtold într-o lumină foarte ciudată în fața Românilor din regat. Cei din România știu doară foarte bine, că ce vrea contele Berchtold cu revizuirea. Vrea să lovească în Sârbia, însă astfel, ca să simță și România, poate că mai mult decât Sârbia.

Nu-i convine adeca de loc contelui Berchtold, că Sârbia s'a mărit și s'a întărit pe urma răsboiului balcanic, pentrucă s'ar putea întâmpla, ca într-o bună dimineață se capete poftă de a se mări și mai tare și atunci, neavând de unde să mai ieșe teritor, va intra cu trupele ei în Bosnia și Herțegovina. Domnul Berchtold vrea deci o Sârbie mică, căt se poate de mică; dar în schimb vrea o Bulgaria mare, căt se poate de mare. Pe calea revisuirii tratatului de pace din București diplomația noastră vrea deci să se iee dela Sârbia părțile din Macedonia, cu cari s'a mărit, și să se dea Bulgaria, care a ieșit prea scurtă din răsboiu.

Dar o Bulgaria mare și tare, aşa cum și-o dorește domnul Berchtold, ar fi o primejdie din cele mai mari pentru România. Si cel ce plănuiește pe seama României o astfel de primejdie, nu mai poate reclama simpatiile și alianța României! Dintre toate greșelile făcute în politica noastră esternă, — și s'au făcut destul de multe, — cea mai mare e fără îndoială aceasta: forțarea unui lucru, care nu numai că nu se poate face, dar nu poate se deștepte decât cea mai mare și mai legitimă neîncredere față de monarhia noastră. Bărbații de stat ai României au văzut bine prin sită nu prea deasă a domnului Berchtold, și s'au ferit, că să nu cadă în cursă. Nu ei au fost cei necorecți, și nu ei au deci să facă îndreptări, ci cei dela Viena.

Ziua învierii și preotimea.

(Em. C.) Dintre toate sărbătorile mari și mici, prăznuite de poporul nostru, nici una nu e așteptată cu mai multă evlavie, nici una nu are o mai mare înrăurire asupra credinței creștinului, ca și sărbătorile Paștilor. Deoparte postul, apoi diferitele servicii bisericesti cari se succed într-o armonie desăvârșită în întreg postul Paștilor, canticile frumoase și înălțătoare de suflet, nenumăratele pilde de pocăință cari se cetesc zi de zi, sănt tot atâta momente pregătitoare, în urma cărora fiecare creștin dorește a ajunge și a se închina și sfintei învieri. De altă parte e însămătatea cea mare a sărbătorii Paștilor cu învierea Mântuitorului, care a pecetluit pentru totdeauna nădejdea și credința în învierea tuturor oamenilor.

Pentru că fiecare credincios să fie pătruns de însămătatea acestei zile mari și să vadă într'adevăr că «aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și veselim într'insa» — preotimea este chemată și îndeplini toate cele prescrise ca totatâtea momente pregătitoare pentru această zi însemnată, ca totatâtea momente pentru credincioșii nostri de a aștepta și dori și mai mult ziua învierii, întreziind fiecare pe un moment însăși învierea sa....

Dacă privim serviciul divin al bisericii noastre, mai ales serviciul bisericesc obicinuit peste an, vecernia, utrenia și liturgia, de multe ori observăm oareșcare obicinuță — să nu-i zicem indiferentism — din partea credincioșilor, întrucătăzi de zi parti-

cipă Ia unul și acelaș fel de serviciu. O schimbare oare-care, o variație plăcută și frumoasă aflăm în serviciile din postul Paștilor față de celealte servicii bisericesti de peste an. Dacă se urmează conform indigitarilor tipiconale, cu utrenie, obedniță, ceasuri, vecernie, pavecerniță și cel puțin de 2 ori în săptămână, Mercurea și Vinerea, cu liturgia înainte sfintă, — prin aceste servicii ajungem ca credincioșii să fie mai atenți, mai curioși față de frumoasele schimbări normate de rânduiala bisericii. Când ne cugetăm la forma mistică în care se face liturgia înainte sfintă, la canticile și textul atât de frumos prescris numai la această liturgie, vom observa efectul și predispoziția spre evlavie a credincioșilor. Constatăm o scădere generală la îndeplinirea serviciilor din postul Paștilor. Fiind mult de recitat în aceste servicii și fiind obicinuți, ba știind de rost canticelor părțile recitative, — aceste de obicei se îndeplinește într'un tempo de marș, ca să mă exprim așa, încât prea puțin poti înțelege. Mai corect ar fi, ca să se citească mai puțini psalmi, dar la înțeles.

Toate aceste servicii în forma prescrisă sunt menite a contribui în măsură foarte mare — ca ceva neobișnuit în altă vreme — la aceea, ca fiecare să-și îndeplinească datorința de creștin adevărat și curățit trupește și sufletește, ca atât mai vrednic să fie în această sfântă și mare zi.

Tipicul care ne normează timpul serviciilor din postul Paștilor, e făcut mai mult pentru mănăstiri, unde călugării se perondează și pot toate îndeplini la orele precise; noi cei de astăzi le putem cumula, împărțind serviciile pentru timpul de dimineață și seara, eventual și la amiază.

Săptămâna patimilor cu frumoasele evangeliu, peste tot întreg serviciul postului Paștilor, e făcut mai mult pentru mănăstiri, unde călugării se perondează și pot toate îndeplini la orele precise; noi cei de astăzi le putem cumula, împărțind serviciile pentru timpul de dimineață și seara, eventual și la amiază.

Păștile pentru poporul nostru sănt zile atât de însemnate, încât nu se simt bine nicări, ci numai la căminul familiar, alergând chiar și din depărtări ca să fie acasă în aceste zile. Ba, sănt foarte mulți cari numai în aceste zile cercetează sfânta biserică, și este bine ca cel puțin să ajungem atâtă ca preoți, să putem vedea pe unii din credincioșii noștri chiar și numai în aceste zile. De un lucru săntem siguri: că credincioșii noștri cel puțin își păstrează credința adevărată.

Nu e vorbă, întreg serviciul postului Paștilor, îndeplinit conștientios, apoi obiceiul credincioșilor de a se mărturisi cam în zilele din urmă, sănt împreunate cu multă oboseală; cu atât mai mare e însă și măngăerea preotului, alătura de credincioșii săi în această sfântă și mare zi.

Astfel urmând preotimea și îndeplinind toate cele prescrise ca tot atâta momente pregătitoare pentru ziua învierii, — îndeplinește nu numai cea mai sfântă datorință a sa, ci pregeătește cu puterile sale debile an de an preludiul pentru învierea tuturor, până atunci, până când ziua învierii va fi cea din urmă în această viață trecătoare, și cea dintâi a vieții externe...

Legea presei.

In 12 Aprilie n. a intrat în viore legea nouă de presă. E o lege foarte aspră, despre care au scris cu multă măhnire chiar și ziarele guvernamentale, tângându-se, că prin dispozițiunile draconice pe care le conține, dă o puternică lovitură libertății de presă, decretată în țară cu atâtă insuflețire la anul 1848. Legea însă e lege, și trebuie să ne supunem ei. De aceea, vom informa pe scurt ceteriorii nostri despre dispozițiunile mai semnante cuprinse în ea.

In primii 19 paragrafi se vorbește despre procedura ce e de urmat, când vrea cineva să înființeze tipografie nouă și se înființeze foaie nouă, cerându-se la foaie, ca editorul înainte cu 15 zile se comunice primului funcționar al municipiului numele și locuința proprie, numele și locuința redactorului, tipografia unde se va tipări foaia, titlul, forma și modul de apariție a foii, caracterul foii (e politică, socială, economică etc?) și locul de unde se va face spedirea foii. Se cere apoi comunicarea dovezilor necesare, că editorul și redactorul sunt cetățeni de stat, majoreni, și dacă foaia e politică, dovedirea că s'a depus cauțiunea. Cauțiunea e stabilită astfel pentru foile politice: Dacă foaia apare de cel puțin cinci ori la săptămână: în capitala Budapesta cincizeci de mii de coroane, în provincie douăzeci de mii; în celelalte casuri apoi: în Buda-pesta 20 de mii, în provincie 10 mii de coroane. Cauțiunea este a se depune în bani, ori în hârtii de valoare.

Dela editorul unei foi periodice se cere, se fie cetățean de stat, majoren, se locuiescă necontentit pe teritoriul țării și se dovedească, că n'a fost pedepsit pentru crimă în ultimii cinci ani, pentru delictele de natură joasnică în curs de trei ani, că nu se află în concurs, ori sub curatelă, nu e închis pentru a-și face vre o pedeapsă și nu îi sunt suspendate drepturile politice. Dacă editura aparține unei corporații, sau persoane morale, este a se numi individul îndreptățit se poarte afacerile, care apoi e personal responsabil pentru editură. Redactor responsabil la foi periodice poate fi acela, care întrunește toate condițiunile de sus, nu e detinut, nu se află în arest preventiv, și nu e pus în libertate în mod condiționat. Atestatele necesare pentru dovedirea acestor lucruri e datoare autoritatea locală sa le dea fără amânare (§ 17.) Dovedirea nu se cere dela editorul și redactorul foii, care a existat la întrarea legii în viore (§ 61.)

Paragrafii 20—23 vorbesc apoi despre dreptul de rectificare. Nu e permis adeca a se spune despre nime aceea ce nu e adevărat, fie și numai în mod ascuns, făcându-se aluziuni. Cel astfel atins, fie autoritate, fie particular, are dreptul să dee desmințire, și redacția e datoare să o publice, fără taxă, în casul: dacă desmințirea se face în curs de o lună, e compusă în limba foii, sau în limba statului, se mărginește numai la constatarea faptelor, ori la desmințirea afirmărilor, și nu conține neaddevăruri, cari imediat se pot constata. Redacția nu e datoare să publice desmințirea în casul, dacă e mai lungă decât comunicatul desmințit. Redacția nu poate face observări la desmințire, în același număr, ci numai atâtă poate spune, că susține, ori nu susține și pe mai departe cele afirmate mai nantă.

Dacă redactorul se impotrivesc să publice desmințirea, poate fi împrescat la judecătoria cercuală, care'l constrâng prin sentință se dee loc desmințirii, și care poate ordona, ca rectificarea să se publice pe cheltuiala redactorului și în altă foaie, ori în alte foi. Cheltuile se scot dela editor,

în casul că el a dispus ca desmintirea să nu se publice.

De o asprime mare sunt apoi paragrafii 24-31, cari vorbesc despre delictele sevărșite în jurul presei. Astfel, delict sevărșește culegătorul tipograf, care să împotriveze se culeagă manuscrisul ce i s'a dat, ori se facă alte lucrări, în urma vreunei întâlegeri pe care a luat-o cu alții. Tot așa și acela, care împedecă pe alții în ispravirea muncii, cu forță, ori prin amenințări, pe urma convorbirilor avute cu alții. (Măsura aceasta e luată în lege pentru împedecarea în viitor a deselor greve în tipografii.) Săvârșește delict: cel ce nu și anunță tipografia conform legii; cel ce respândește și mai departe produse de presă confiscate, ori condamnate prin sentință judecătorească; cel ce scoate foia fără a fi anunțat pe editorul și redactorul; celce pune ca redactor la foiae pe unul, care de fapt nu se ocupă cu redactarea; celce prin amenințări sau prin îmbulzire stoarce bani sau favoruri, ca să publice, ori să nu publice ceea în foiae; celce scrie în mod intentionat neadevăruri în foiae; celce abusând de dreptul de a desminți, spune neadevăruri în desmințire; celce publică anunțuri, al căror cuprins vatămă bunul simț și periclitează moralitatea publică. Pentru toate aceste delice pedeapsa e dela 15 zile până la 3 ani închisoare, și amendă dela 100 până la 8000 coroane.

Se pedepsește apoi cu amendă până la 600 coroane, pentru transgresiune, proprietarul tipografiei, care nu face evidentă pe tipăritură tipografia, locul unde se află, numele tipografului și al editorului, iar la foi periodice și al redactorului responsabil. Aceeași pedeapsă se dă și tipografului, care nu poartă în regulă registrul prescris de lege. (Trebue să fie provăzut cu sigilul presidentului de tribunal). Pedeapsă până la 200 coroane se dă, dacă exemplarele oficioase din tipărituri nu se trimit la timp procurorului, (deodată cu expedierea celorale) iar până la 600 coroane: dacă nu se publică în foiae anunțurile sau comunicatele oficioase ale oricarei autorități, pentru taxa obișnuită, dacă nu se fac anunțările la timp despre schimbările făcute la foiae, dacă nu se întregește cauțiunea, dacă se anunță leacuri oprite. Apoi tot cu pedeapsă până la 600 coroane se îngreunează cel ce vinde gazete pe stradă fără licență în ordine, celce vinde produse de presă oprite și celce anunță spre cumpărare lozuri neconcesionate de stat. In fine pedeapsă până la 600 coroane dictează legea celui ce face observații la vre-o desmințire, nu publică desmințirea la timp, nu publică la timp desmințirea impusă de judecătorie, nu publică sentințele aduse în procese de calomnie ori vătămare de onoare, trimise ziarului spre publicare. Dacă editorul a dispus astfel, pedeapsa cade asupra sa.

In paragrafii 32-44 e vorba apoi despre responsabilitatea în chestii de presă. Pentru crima, delictul, sau transgresiunea săvârșită pe calea presei, e responsabil autorul în prima linie. Ca autor însă este a se pedepsi și acela, care a comandat productul de presă, precum și acela, care a indemnizat pe autor să scrie, sau să compună articolul în forma aceea. In acest cas redactorul, editorul și tipograful e numai în a doua linie responsabil. De răspundere nu poate scăpa acela, care numește pe altcineva de autor, ori altcineva a primit asupra sa răspunderea. (§-ul 33). Responsabilitatea autorului trece asupra editorului, dacă autorul nu poate fi tras la răspundere, cum și dacă editorul a comandat deadreptul productul de presă, contrar legii (§ 34). Pentru cele comunicate în foile periodice, cu excepția anunțurilor și a celor apărute la loc deschis, răspunderea o poartă

redactorul responsabil, chiar și pentru autor, dacă acesta nu poate fi tras la răspundere, ori dacă acesta a scris conform îndrumărilor primite dela redactor. Răspunderea trece asupra editorului, dacă redactorul a publicat comunicatul la îndrumarea editorului. Pentru anunțuri și cele apărute la loc deschis răspunde editorul (§ 35). Dacă aceștia nu pot fi trași la răspundere, e responsabil tipograful (§ 36). Dacă se publică ceva fără învoiearea autorului, răspunde cel ce a dispus publicarea, iar dacă se reproduce ceva, celce a dispus reproducerea (§ 37). Publicarea de nou a productului exceptițional, cade sub greutatea legii (§ 38). Cel vătămat prin presă, poate să ceară și despăgubire materială, pe care o stabilește judecătoria, chiar și în casul, dacă nu e vorba de crimă (§ 39). Amendă, cheltuielile de proces și despăgubirile materiale se detrag la foile periodice din cauțiune, dacă persoana condamnată nu le poate plăti, iar dacă nu se ajunge cauțiunea, să scot dela editor, sau dela tipograf (§ 40). Neputându-se de loc incassa, pedeapsa se prefacă în inchisoare (§ 41). Dacă editura, sau tipografia, aparține unei corporații ori persoane morale (de drept), responsabilitatea materială cade asupra acesteia (§ 42). In casu se comite calomnie, ori vătămare de onoare în foia periodică, la cererea celui vătămat sentință cu motivarea ei este a se publica în foiae, la loc de frunte. Dacă foia nu ar mai exista, se publică în altă foie, pe cheltuiala celui vinovat (§ 43). Actele dietei, ale comisiunilor, autorităților, ori ale altor corporații, dacă sunt publicate fidel, nu formează obiect de urmărire (§ 44)

In paragrafii 45-56 se iau dispoziții cu privire la procedura judecătorească în chestii de presă. Unele cazuri de vătămare de onoare și calomnie se scot din competența judecătorilor cu jurați de pe lângă tabele regești și se dau în competența curților cu jurați de pe teritoriul foii. In chestii de moralitate publică decide tribunalul respectiv. Prescripția întră la crime și delice săvârșite prin foi periodice după șase luni, la alte produse de presă (de es. cărți), după doi ani. Confișarea prealabilă se poate ordona. In arest preventiv poate fi pus acuzatul numai dacă e cetățean strein, ori în cazuri grave, cum și în cazul, dacă acuzatul nu s'a prezentat la pertractare. Dovedirea afirmărilor scrisă și publicată este admisă. La martori se poate provoca acuzatul și înainte de pertractare, nu numai în cursul cercetării, dar astfel, ca pertractarea să se poată ținea, să nu fie necesară amânarea ei.

In paragrafii 57-60 se vorbește apoi despre raporturile de drept din tre editorii de foi periodice și membrii din redacție, stabilindu-se următoarele dispoziții:

§ 57. Raporturile de serviciu între editorul foii periodice și membrul din redacție, aplicat cu salar permanent, se pot desface numai pe calea abzicerii.

Timpul de abzicere, dacă cumva părțile nu au stabilit în contract prealabil un termen mai lung, e la redactorul responsabil *un an*, la ajutorul de redactor și la colaboratorii cu cerc de muncă mai însemnat, precum și la oricare alt colaborator cu o vechime de cinci ani la foiae, *șase luni*, la ceilalți *trei luni*.

Nu are nici o valoare întâlegere, ca timpul de abzicere se fie mai lung, ori legat de condițiuni mai grele pentru membrul din redacție decât pentru editor. In casul acesta e decisior și pentru membrul din redacție aceea ce e stabilit în contract pentru editor.

§ 58. Membrul din redacție, fără considerare la condițiunile de abzicere

stabilite în contract, poate ești imediat din raporturile de serviciu: a) dacă editorul nu împlinește condițiunile din contract; b) dacă editorul îi vatămă onoarea ori sevărșește alt delict sau crimă în contra persoanei sale; c) dacă editorul pretinde să scrie articole al căror cuprins e făptuire punibilă ori a căror direcție e contrară celei stabilite în contract; d) dacă editorul își perde dreptul de a mai fi editor. In casurile acestea membrul din redacție îi compete salariul stabilit în contract pe întreg timpul de abzicere, — cu excepția casului, când editorul poate dovedi, că paguba e mai mică.

§ 59. Editorul, fără considerare la condițiile de abzicere stabilite în contract, poate să abzică imediat membrului din redacție: 1) dacă membrul din redacție nu și împlinește datorința din contract; 2) dacă îi vatămă onoarea ori sevărșește alt delict sau crimă în contra persoanei sale; 3) dacă și-a perdit dreptul de a mai fi redactor responsabil. Nu cade sub urmările punctului 1 redactorul, care pentru a ceea deneagă scrierea articoului pentru foia periodică începe să sprinjească o direcție politică, în serviciul căreia el n'a intrat, nici cu ocazia legării contractului, nici mai târziu. In casurile de sub punctele 1-3 cu privire la salar sunt dătătoare de cinosură cele cuprinse în contract. In lipsa acestora, membrul din redacție poate pretinde numai partea proporțională din salar. Plata scoasă pe o lună înainte nu e dator însă se odee indărăt.

§ 60. In celelalte, cu privire la raporturile dintre editori și membrii redacționii, sunt dătătoare de direcție normele dreptului general privat.

In restul legii, paragrafii 61-64, se iau dispoziții cu privire la punerea legii în aplicare.

Acesta e pe scurt cuprinsul legii de presă, intrată acum în vigoare. Scopul ei este, cum se vede, îndrepătarea moravurilor, înfrângerea patimilor, constrângerea oamenilor, ca să fie cunoscători la vorbă și se nu pună pe hârtie și să nu publice în gazete decât numai aceea ce e adevărat, ce poate fi dovedit; pentru a afirmarea de lucruri neadevărate, precum și expunerea lucrurilor adevărate, dar în mod necuvântatos, cu vorbe aspre și vătămoare, bagă în procese grele, pe autor, pe redactor, pe editor și pe tipograf.

Colecta pentru rezidirea seminarului.

Continuăm cu publicarea colecților deschise în arhidiceză pentru adunarea de oferte benevoile pe seama seminarului «Andreian» din Sibiu, supus reedificării:

Colecta preotului din tractul *Hateg*, intrată la consistoriu, a dat următorul rezultat:

1. Dr. Cornel Popescu, prot.	250-
2. Aurel Popoviciu, par., Covrigiu	200-
3. Ieronim Uieș, par., Strei-Sângheorgiu	200-
4. Pompeiul Popoviciu, par., Ocolișul-mare	200-
5. Nicolae Georgescu, par., Strei-Sâncel	200-
6. Sebastian Rusan, par., Vulcan	200-
7. Atanasiu Daju, par., Fizești	200-
8. Ioan Andreiu, p., Ocolișul-mic	200-
9. Petru Armean, par., Ohaba-de sub peatră	100-
10. Ioachim Cerbicean, jun. cap., Nucșoara	100-
11. Ioachim Cerbicean, sen. par., Nucșoara	100-
12. Nicolae Cerbicean, par., Sălașul superior	100-
13. Nicolae Ciocan, par., Bălălariu	100-
14. Romul Ciocan, par., Vâlccelele reale	100-

- 15. Sebastian Ciocan, par., Valea Sângheorgiu 100-
- 16. Ioan Dumă, cap., Petroșeni 100-
- 17. Ioan Fărcaș, par., Băiești 100-
- 18. George Medrea, par., Ruși 100-
- 19. Ioan Medrea, par., Strei-Plop 100-
- 20. Mihail Muntean, jun., par., Bărești 100-
- 21. Mihail Muntean, sen. adm. par., Măceu 100-
- 22. George Petrinca, par., Sâmpetreu 100-
- 23. Octav. Piso, par., Silvașul-sup. 100-
- 24. Nicolae Popa, par., Boșorod 100-
- 25. George Popoviciu, par., Vâlccelele bune 100-
- 26. Mihail Popoviciu, par., Gângâga 100-
- 27. Petru Popoviciu, par., Sânta mărie de peatră 100-
- 28. Pomp. Popoviciu, par., Chitid 100-
- 29. Ioan Preda, par., Petrila-Brad 100-
- 30. Ioan Samoilescu, par., Luncani 100-
- 31. Victor Sandru, par., Lupeni 100-
- 32. Avram Stanca, par., Petroșeni 100-
- 33. Simeon Suciu, par., Petrila Lunca de sus 100-
- 34. Ioan Susman, par., Silvașul-inf. 100-
- 35. Dionisiu Ungur, par., Rea 100-

Declarațiile Regelui Carol.

Au făcut mare senzație în lumea politica niște declarații importante ale Regelui Carol din România, făcute în fața unui redactor dela ziariul francez din Paris „Le Matin”, cu numele Lauzanne. Acestea au fost primite în audiență din partea Regelui Carol, pe la finea lunei trecute, și despre rezultatul convorbirilor sale avute cu Regele României a publicat zilele trecute în ziarul numit o amănuntită dare de seamă.

Din această dare de seamă afilam, că Regele Carol a făcut istoricul înfrântării statului român, accentuând, că un popor nu poate să trăiască numai pentru și prin progresul economic, ci are nevoie și de tradiție, zămisitoare de alte aspirații noi. Domitorii trebuie să fie totdeauna mai conservativi, pentru a înfrâna aspirațiile.

Cu privire la Albania Regele Carol a spus următoarele:

„Simt pentru Albania dragostea nașului pentru fiul său. Este un lucru firesc, de oarece legături intime au existat totdeauna între amândouă țări; mari părți din Albania sunt locuite de Români. Noi am fost cei dintai, cari am introdus în Albania cărțile imprimate cu litere latine. Cred că ceeace să întreprind în Albania este demn de Europa și că în caz de reușită va face cinste civilizației europene. Am zis nepotului meu, atunci când numele lui pentru prima oară s'a pus în legătură cu tronul Albaniei: Această sarcină, dacă vrei să iezi asupra ei, este mare și frumoasă — nu este alta mai frumoasă pentru un principie! Sper că Europa nu-i va refuza mijloacele de a duce la bun sfârșit întreprinderea sa. Am fost fericit de primirea ce i s'a facut preținjeni. Cred că merită sprijinul Europei, de oarece va lucra în numele Europei”.

Regele Carol a mai declarat, că trebuie păstrată pacea. Un nou război ar fi un lucru groaznic. Popoarele provoacă uneori curente, în contra căroră chiar suveranii sunt neputincioși. „Eu însumu, — a continuat Regele Carol, — am fost martor al marilor silințe ce regale Bulgariei depunea spre a împedeca ostilitățile înainte de al doilea război balcanic. In România am evitat uneori să linștesc pasiuni nerăbdătoare, și adesea să reprim atari curente. In decursul primului război balcanic nu lipsea ispititorii, cari să-mi spună: Să mobilizăm la orice caz! Răspundeam mereu: Nu vom mobiliza, decât dacă nu vom putea lucra și altfel și dacă războiul va apărea necesar!”

A mai spus apoi Regele Carol următoarele:

„Noi am fi putut dobândi un teritoriu mai mare, însă am fi perdit respectul Europeani. Cred, că putem spune, că am fost moderat și generos, că am lucrat în totdeauna în favoarea celor invinați. Nu depindea de mine, că Bulgaria să nu primească Adrianopolul, pe care îl luase cu puterea armelor. Nu depindea de mine să nu i se dea Cavalla. Dacă nu am stăruit, este că Grecia, aliată României, punea un mare preț pe aceasta, pentru că împăratul Germaniei televașa în mod energetic în favoarea regelui Constantin, și pentru că eu cunoșteam dorința sa în această privință.

Bulgarii ne datoresc Portolagos, Xanthi, regiunea tutunurilor și un acces important la marea Egee. Nimici nu admiră mai mult ca mine rasa să avă, nimici nu recunoaște mai bucurioș vitejia ei nepotită. Cand așa-nal trecut generalul F. C. în numele statului major bulgar, venise aci (la București),

spre a negocia i-am spus: Sunt soldat, și admir ceea ce au săvârșit soldații voștri; dar sunt și om politic și nu pot admira ceeace bărbații voștri politici au făcut. Dacă Bulgaria ar fi ascultat glasul rațiunii, ea nu ar fi avut ceasuri dureroase și nu ar fi perduț pe amicul sincer, pe care îl avea în mine!».

Invățăturile sectare.

De I. Todea, paroh în Lăpuș.

In evangelia dela Luca ni se spune, că Iacob și Ioan, indignați de impertinența Samarinenilor, cari nu voiau să primească pe Isus în orașul lor, au zis: „Doamne, văști să sicem să se pogoare foc din ceriu și să-i mărtuiască pe ei, precum și Ilie a făcut?»

Cugetându-mă la obiectul acestei teme, la sectari și la toată mulțimea dușmanilor sfintei noastre biserici, mi-ar mai veni și mie a zice, ca și fiu lui Zevedeu, dacă nu mi-ar suna și mie divina dojană a lui Isus: „Nu știi ai căruia Duh sântetă, că Fiul omului n'a venit să peardă suflete omenești, ci să mărtuiască!» (Lc. 9. 54–56).

In contemplaționile mele religioase de multeori m'am cugetat, că ce taină ar fi aceea, că Dzeu a permis șarpele să intre în raiu, că Dzeu stă de vorbă cu Satana în cauza lui Iov (fov. 1. 6–12), că Fiul lui Dzeu a primit a fi ispitit de diavolul în pustie?

Cum se face, că creștinismul, această mare putere spirituală, care a deschis lumii căile spre lumină și cultură, să fie expus atator contraziceri și persecuționi, să fie lovit și molestat de atatea eretici și rătăciri, dela Cherint și Arie începând până la sectarii noștri de astăzi?

De unde și cum și astăzi atâtia oameni de calibrul lui Diotrephe și Alexandru Căldărariu?..

Răspunsul, firește, e simplu și lămurit: Voia lui Dzeu! „Ce om va cunoaște sfatul lui Dzeu, sau cine va gândi ce vrea Dumnezeu” (Solom. 9. 13).

Voia lui Dumnezeu a fost dar, ca biserică, depozitara binelui și adevărului, să aibă dușmani, să fie obiectul contrazicerilor, precum voia Lui a fost să fie lumină și întuneric, zi și noapte. Dar precum fururile curățesc aerul, tot astfel și persecuționile și eretizile numai spre binele bisericii pot servi. Dumnezeu permite ca tainele și invățăturile bisericii să fie expuse atacurilor de tot felul, dar numai pentru a-ces, ca prin acestea ea să devină mai sănătă, mai mărită, să devină biruitoare, ca să se aderească cuvintele Intemeitorului ei: „porțile iadului nu o vor birui!» (Mt. 16. 18).

De aceea să nu tremurăm prea tare de frica sectarilor iviți pe corpul bisericii noastre, căci și rătăcirile acestea trebuie să aibă același sfârșit ca multe altele: intinerirea și triumful bisericii. Cu asta însă nu vreau să zic, că noi în fața acestor primejdi avem să sămănuim în sin, neptători, ci din contră în virtutea chemării noastre avem să începem lupta împotriva lor așa cum se cuvine unor vrednici apăraitori ai dreptei credințe. „Eați am ducuntele mele în gura voastră” – zice Domnul – „ca să zmulgeți și se stricați și să risipiți și iarăși să zidiți și să răsădiți!» (Ier. 1. 3).

Când a investit Mantuitorul pe uecnicii Săi cu darul apostoliei, nu-i-a trimis numai „să propovăduiască evanghelia la toată zidirea” și să „boteze toate neamurile”, ci i-a trimis „ca pe niște miei în mijlocul lupilor”, punându-le în vedere și greutățile ce vor avea să întîmpine: „în lume scărbe veți avea – zice – veți fi urăniți și bațoiocorîți, vă vor scoate din sinagoguri, vă vor duce înaintea împăraților” etc. Totodată le-a inspirat și cursul de lipsă: „Indrăzeniți – zice – că cu am biruit lumea” (Ic. 16. 33). „Eați eu cu voi sănătă la sfârșitul veacului!» (Mt. 28. 20). „Nici o ictă nu va trece din lege până se vor plini toate!» (Mt. 5. 18). Prin cuvintele acestea Mantuitorul a precisat, odată pentru totdeauna problema bisericii, problema de a învăța cuvântul adevărului și de a lupta împotriva tuturor dușmanilor celor ce urăsc biserica și pe slugitorii ei. Între acești dușmani în locul prim socotim pe sectarii resizați printre poporul nostru. Să vedem tu ce conțină invățătura și tăria puterii lor?

La noi cei mai respândiți sunt așa numiți pocăiți.

Secta pocăiților nu-i eșa veche, cum li se pare unora; ea a plămădit – pe căt stiu eu – abia de vre-o 10–12 ani din alte două secte, din a Nozarenilor și din a Baptiștilor.

Secta baptiștilor datează din secolul al XVII-lea și s'a ivit mai întâi în Anglia. În țara noastră prima misiune baptistă s'a făcut în 1846, apoi în 1865, dar cu slabe rezultate. În 1873 a venit un agent al societății biblice din Anglia H. Meyer, care a izbutit a pune bază celei dintâi comunități baptiste în Budapesta. Baptiștii lui Meyer

s'au sporit destul de repede, așa că în 1884 au fost în stare să cumpere în Budapesta un intravilan în preț de 40 000 cor. pe care s'a zidit cea dintâi capelă și casă de rugăciune baptistă, care în 1886 au și fost inaugurate. Tot pe atunci s'a edificat și capela baptiștilor din Salonta. Baptiștii nu recunosc validitatea botezului la copii, încoloc urmează doctrinele protestantismului. (Cf. Lexiconul Pallas, T. II).

Nazareni se numeau la început creștinii, ca urmași ai lui Iisus Nazareneanul. Tot astfel se numea în s. IV și V. o sectă, care tinea de lipsă a se observa de către creștini și legea mozaică. De prezent se numește astfel adicții unei secte, care nu admite dintr-o taine decât numai botezul adulților și cina Domnului, după doctrina protestanților; nu recunoaște întreg simbolul apostolic, nu joară, nici nu poartă arme. Seceta aceasta a fost adusă la noi din Elveția de doi lacătuși: I. Denkel și I. Kropacsek. Prima comunitate religioasă a întemeiat-o în 1840 o călărie de ferar L. Hencsei în Budapesta. Deaici apoi s'a lăsat atât baptiștii cat și nazareni, mai întâi printre reformații de pe pusta Ungariei, înctul cu înctul apoi și printre România noastră din părțile ungurene. (Cf. Enc. Rom. I. III, Lex. Pallas, T. XII)

Din aceste două secte, oameni certați cu legile și cu munca cinstișă, și mai ales cu popii, — niște semidocti seșpați din pușcării — s'a înjghebat așa numita sectă a „pocăiților”.

Doctrina acestora e o amestecatură de fel de fel doctrine: baptiste, anabaptiste, nazarene, calvine, iconoclaști și a. alese toate după gustul lor.

Ei zic, că singurul izvor, din care au să învețe ce trebuie să credă și să facă, e Sf. Scriptură a vechiului și nouului Testament. Tradiținea, hotărările sinoadeelor, SS. Părinți, pentru ei nu există ca izvoare religioane. După ei fiecare și îndreptățit a interpreta sfânta scriptură, bărbat ori femeie, cu supremă autoritate, și natural pot să culeagă din ea ceeace vreau și ce le place.

Dintre tainele admit cu violențe patru: Botezul, Pocăința, Cuminecătura și Căsătorie, dar numai cu numele, abătându-se atât în definiție cat și în interpretare, dela învățătura bisericii privitoare la taine. Referitor la bo'ez învăță, că-i de lipsă numai pentru adulți, cari au săvârșit păcate personale și dacă cineva a fost botezat ca copil mic, trebuie să se reboteze.

Nu admit existența păratului strămoșesc. Botezul se poate administra numai celor ce au facut pocăință. Pocăința, după principiile lor, stă în mărturisirea publică a păcatelor, când se iartă păcatele singur numai pentru publicitatea mărturisirei, fără de conlucrarea ministrului tainei. Pănea și vinul se preface în trupul și sârgele lui Cristos, când un om neînținat, — bărbat ori femeie, — rostește cuvintele: „a'șta este triplu meu... acesta este săngele meu”.

Despre căsătorie unii pocăiți — că să de multe feluri și ei — învăță că e taină, dar numai până ce unul din soți face adulteriu, în care caz căsătoria e disolubilă; alții iarăși cultivă amorul liber, fără nici o privire la consecințe. Celelalte tainele combat fără milă. În deosebi etăcătina preotiei. În biserică lui Cristos, — zic ei — toți au aceeași putere și aceleași drepturi. Numai aceia pot fi membri în societatea lui Cristos, cari sunt buni, cari au facut pocăință, și întrucât poate fi vorba de ministrul pocăință, poate fi numai cel fără prihană, de oarece limeni nu postează aceea ce nu are.

Nu recunosc, că biserică e casa lui Dzeu, și că omul e dator să o cerceteze; în schimb însă „frății” — căci așa se numesc ei între sine — sunt datori a se aduna la un loc anumit, fie acela ori unde, ca să se rețage.

În fine ei nu recunosc ierarhie, nu cinstesc sfânta cruce, icoanele și cred în predestinație.

Toate acestea le susțin ei și le învăță cu scop de a reforma lumea astăzii. Tot de cufundată în păcate.

Alți sectari, mult mai primejdișă, dar la noi încă nu așa de răspândiți, sunt: adventiști.

Aceștia sunt mai primejdișă, întrucât doctrinele lor au note comune cu ale Jidovilor, precum: serbarea Sămbătăi, și măncările „coșer”. Ei cred în a două venire a Mantuitorului, când va întemeia o împărătie de o mie de ani (Chiliazr). Misionarii lor iau zecuială dela prozeliti, fără de care nu-i mantuie, cum zic ei, bazați pe IV. Moise 18. 21.

Admit numai două taine: Botezul și cuminecătura, dar fiește cu niște interpréteri de tot sucite. Celelalte puncte de credință consuau aproape în toate cu ale pocăiților.

Din cele expuse se poate vedea, că de încălcite sunt principiile de credință ale acestor sectari, și în ce contrast stau ele

cu spiritul bisericii scoarnești și cu rezonanele mintii sănătoase. Să cu toate acestea, sectarii cucerește din zi în zi tot mai mult teren între poporul nostru. Astăzi se datorește mai ales fanatismului cu care știu misionarii lor să-și desvoalte propaganda, și șicusinței cu care știu ei manua sfanta scriptură — se înțelege — locurile cari privesc doctrina lor. Afără de aceea ei mai au foj, broșuri și calendar de propagandă, pe care le vând pe un preț bagătel tăranilor creduli și bucurioși de tiparuri ieșinte. Cu un astfel de aparat, mai considerând apoi și nepăsarea preotiei, nu-i mirare, că învățăturile lor se răspândesc mereu spre vădita și marea pagubă a bisericii și a națiunii.

Voiu înșira acum armele de cari va trebui să ne servim pentru apărarea turmei de acești lupi răpitori și pentru reducerea oilor rătăcite în stațul adevărului.

Întai e Rugăciunea. Cristos nimic n'a recunoscând uceaiicilor săi mai văroș ca rugăciunea; iar ei nici o poruncă n'au împlinit mai punctuos ca rugăciunea. Tot astfel și următorii lor, episcopi și preotii, cari au zdrobit capetele eresurilor, toti au fost pe eminentiam mai mult oamenii rugăciunei, decât ai erudiției, bine știind, că „mult păcate rugăciunea dreptul cea ferbinte”. (Iac. 5. 16).

Trebue să fim deci adânc pătrunși de puterea și necesitatea rugăciunei și să o deprimem neîncetat cu toată căldura inițiatorilor noastre. Pentru toată ișusință și truda noastră într-o spărarea turmei, și peste tot în toate ale noastre, fără binecuvântare dela Dzeu, obținută prin rugăciune, zădărnică este. Poate îl economul cat de șicis în ale agriculturii, dacă cerul nu se îndrău cu „ploaie la bună vreme”, în deșert se ostenește, că: „nici cel ce sădește este ceva, nici cel ce udă, ci Dzeu, cel ce îl creșterea”, zice scriptura. Drept aceea să: „dăm celui Preainalt rugile noastre”, (Ps. 49. 15.) nu numai pentru noi și turma noastră, ci și pentru rătăciți noștri, și cel Pealalt ne va da cuvânt să binevestim cu putere multă încreunând cu succes strădaniile noastre. Eu cred că am săvârșit un lucru foarte de folos și bineplăcut lui Dzeu, dacă pentru sectari am compune anume eceni, analog cu cele „pentru dușmanii cei ce ne urăsc” și să le zicem la locurile rezervate pentru ingenuncheri.

Vine apoi Studiuul bibliei. Misionarii sectarilor au scriptura privitoare la doctrina lor în degetul cel mic. Iar noi?... „Veniti să ne întrebăm!” (Isaia 1. 18) Ispitească-se numai fiecare și întrebește, că firește în stare a polemiză cu un fanatic sectar, cu succes — se înțelege — așa cum se cuvine unui ostaș al lui Cristos? (Va urma).

O scrisoare

a mitropolitului sărbesc Moise Putnic
în chestia candidaților la scaunul episcopal române ortodoxe din Transilvania.

— 20 Ianuarie 1789. —

In arhiva statului se păstrează sub nr. 1693 din 1789 originalul scrisorii, adresate la 1789 de mitropolitul Moise Putnic către cancelarul aulic din Viena, contele Pálffy. În această scrisoare mitropolitul Putnic caracterizează pe cei 6 candidați, ca și au fost luati în combinație la întregirea scaunului episcopal, rămas vacant după moartea lui Ghețean Nichitici. De vicarul Ioan Popovici din Hondol, care administrase episcopia dela 1774–1784 și căruia îl s'a încredințat din nou administrația la 1789, mitropolitul Putnic nu face nici o amintire. Pe acesta îl sprijină însă contele George Bánffy, guvernatorul Ardealului. Candidatul dela locul al 2-lea Gherasim Adamovici, pe care l-a acceptat și confirmat împăratul Iosif II, a avut mai târziu, după ce a sosit la Sibiu, să întâmpine dificultăți din partea vicarului abandonat, după cum speram, că vom avea prilej să lămurim altădată mai pe larg împrejurările, în cari a păstorit episcopul G. Adamovici. I. Lupaș.

Euer Excellenz;
Hochgebohrner Graf!

In Folge des untern 15-ten December nächst ausgetretenen Jahrs an mich erlassenen und den 12-ten dieses Monates hier in Dalya mir zugestellten Höchsten Auftrags, habe die Gnade zur zweckmässigen Besetzung des durch den Todessfall des Bischofs Gedeon Nikitits in die Erledigung gekommenen Griechisch Nicht Unirten Bistums in Siebenbürgen, nachfolgende aus dem Mönchs-Orden Individuen in der Anzeige Euer Excellenz ganz gehorsamt anzubringen, und zwar: den Johann Raics Kovillyer Klosters Bacser Dioeces Archimandriten, Gerasimum Adamovics, Bezidener Klosters Temesvarer Dioeces Archimandriten, und Jephthimium Kotorovics Schișatovaczer Klosters Syrmier Dioeces Archimandriten.

Der erste in der Ordnung Johann Raics ist ein Vollkommener Mann in der Gottesgelehrtheit, Weltweisheit, und übrigen Wissenschaften sehr wohl bewandert, ausser seiner Illyrischen Muttersprache, auch der Lateinischen, Deutschen, und Ungarischen gut kündig, nur in der Wallachischen wenig erfahren, führt ein exemplarisches Leben, und besitzt reine Sitten, daher auch der Bischoflichen Würde auf alle weise gewachsen ist. Nur kann ich nicht unberührt belassen, dass wie er bisher zu mehren malen wegen seiner Leibesschwäche das Bischofliche Amt von sich abzulehnen gewust; also auch gegenwärtig vorschützt er sein höheres Alter, und mit demselben verknüpft Gesundheit, Gebrechlichkeit, und verlangt seine übrige annoch Tage in dem Kloster zu beschliessen.

Der zweyte Gerasimus Adamovics hat zwar in seiner Jugend keine Höhere Wissenschaften erlernt, jedoch bey seinem langjährigen Kloster-Leben sich auf das Bücher-Lesen verwendet, und durch den Fleiss ihm solche Kenntniss erworben, welche ihn nebst anderen besitzenden Tugenden der Entscheidenheit, Mässigkeit, Ehrbarkeit, und guten Sitten fähig macht ein Bistum zu verwalten, und zu besitzen, obgleich ihm die Lateinische Sprache sehr wenig, die deutsche etwas mehr, hingegen die Ungarische gut, und sowohl seine Muttersprache die Illyrische, als die Wallachische Vollkommen bekannt ist, zumahlen er seit seiner Eintretung in dem Mönchs-Orden sein beständiges Verbleiben in dem Banat, und dadurch die Gelegenheit gehabt, ihm von der Verfassung des benachbarten und angrenzenden Siebenbürgens einige Kenntniss einzuziehen. Als Beisitzer des Temesvarer Consistoriums hat er sich der Leitung Consistorial Geschäft, und bey zweymaliger Erledigung des Temesvarer Bistums auch der Führung der Dioecesis Gegenständen gewöhnt, daher aus Rücksicht sothanner Eigenschaften, und ehrbahren Lebenswandel bey dem letzten Synod, dem Allerhöchsten Befehl zu folge, als Archimandrit nach Buccovina bestimmt war.

Der dritte Jephthimius Kotorovics ist mit rühmlichen Sitten begabt, bescheiden, von ehrbaren Lebenswandel, und guter Aufführung, auch in seinem Fach vernünftig, dabey aber ausser der Illyrischen, seiner Muttersprache, sonst keiner anderen kündig, und daher nur zum Kloster-Leben geschickt.

Auch aus dem Mittel der in Witwenstand lebenden Pfarrgeistlichen können vorzüglich hinzu benennet werden, erstens Severiner Protopop Pakracer Dioecesis Lucas Nikschics, welcher bescheiden, sittsam in der seinem Amte anständigen Lehre hinlänglich erfahren, und wegen rühmlicher Aufführung von allen belobt, auch der deutschen Sprache kündig, dagegen der Wallachischen ganz unwissend ist, und als in Croation erwachsener, wie auch allda beständig lebender, von der ländigen Verfassung Siebenbürgens kein Kenntniss besitzt.

Anderens: Vukovarer Protopop Syrmier Dioeces Ignatius Michailovics, dem ersten Lucas Nikschics in allen Tugenden, guten Sitten, Erfahrung, und in der Kenntniss der deutschen Sprache gleich, und nichts nachgebend, mit der anderweitens bemerkung, dass ihm die Wallachische Sprache einigermassen bekannt, nicht aber die Verfassung Siebenbürgens kundbar seye.

Drittens: dem Neusatzer Protopopen Bacser Dioeces Abraham Petrovics könnte man auch den Platz nicht streitig machen, wenn ihn die wider die Vorschrift des Heiligen Apostel Paulus 1. Tim. III. 4. schlecht angewendete Erziehung seiner eigenen Kinder, passiv

Unterthänigsten Vorstellung ausführlich erwiesen ist, alle zur Bischofs Würde befordernde Individuen aus dem Mönchs-Orden einzutreten auch darum schuldig seyn, weil es die bestehende Kirchen Ceremonien, und die in der Kirche Vor- und bey der Consecration in Mönchs-Kleidung Erscheinung des Consecrerenen Bischofs nothwendig erheischt, ansonsten würde die wiedrige und in anderer Kleidungstracht beschehende Erscheinung dem consecrerenen eine Verachtung, bey dem gesammten Volk aber eine Aergerniss unausbleiblich erwecken.

Obangeführtermassen demnach die zur Besetzung des erledigten Griechisch Nicht Unirten Bistums in Siebenbürgen nach meiner gewissenhaften Tüchtige Subjecta Euer Excellenz ganz gehorsamst anzeige, und benebst mit tiefester Ehrerbietung beharre

Euer Excellenz ganz gehorsamster Diener
Dalya, 20-ten Jänner 1789
Moyses Putnik m. p.

Cronică științifică.

Tuberculoza, după starea de astăzi a științei medicale.

Vestitul medic din Germania, doctorul Koch, descoperind micrul pricinitor al tuberculozei, a pus mai pe sus de orice indoielă, că boala se datoră unui micr. Bacilul e invălit pe din afară într'o pătură de ceară, iar miezul este de materii albu-minoase.

Tuberculoza se ia, nimeni n'o moștește. Se ia dela om la om, și nu rar dela animal la om, mai ales prin leptă și carne dela vite tuberculoase. S'a dovedit, că'n ghindurile copiilor tuberculoși se află bacili de aceia, cari pricinuiesc tuberculoza vitelor. Deci ceartă așa de înverșunată, dacă tuberculoza o poate lua omul dela vite, s'a îsprăvit. Se poate.

Va să zică, trebuie luate cele mai aspre măsuri pentru stărirea vitelor tuberculoase. Nici fierberea lăptelui nu este apărare sigură. Mărând carne sau lăptării dela vite tuberculoase, se capătă tuberculoză prin măte. Bacili trăc prin păreții matelor și ajung în ghindurile prapurului și peritoniu, ghinduri, cari opresc microbii, dar se imbolnăvesc. Dar ghindurile luptă împotriva năvălitorilor și nu ades îl birue, sau cel puțin îl impedează de a pătrunde în sânge. Dacă însă izbutesc a pătrunde în sânge, se imbolnăvesc și ghinduri mai despărtate, până și cele de pe plămâni, iar pe urmă atacă și plămâni.

De multe ori, deși ghindurile se imbolnăvesc, nu urmează și imbolnăuirea generală a trupului. Deseori însă, sub felurile înrăuriri, cari slăbesc trupul, ghindurile nu sunt în stare și împlini slujba de apărătoare — și imbolnăuirea generală are loc.

Mai primejdios însă este omul pentru om. Majoritatea zdrobitoare a imbolnăvirilor se face pe această cale. Orice tuberculos purtător de bacili poate fi primejdios oamenilor cu cari vine în atingere.

Cea mai obișnuită formă a tuberculozei este a plămânilor, adecață *oftica*. Tuberculoza pielei (*pus*), a ghindurilor și oaselor, joacă rol mult mai neînsemnat.

Bacili *ofticei* sunt foarte răspândiți în țările civilizate. Se păstrează multă vreme vîi în pulberea din case. Întrând această pulbere în organele respirației, se opresc în amigdale (în gât) și trecând prin acestea, în ghindurile gâtului. Pe calea asta se jungsă în ghindurile din bronchii și în vîrfurile plămânilor, pe cari le inflamează. Ca și ghindurile din pântece, și acestea pot opri și omora bacili; căci în ele se zări un suc uciugător pentru bacili tuberculozei.

Tuberculoza se capătă mai ales în copilărie. Dacă ghindurile omoară microbii, nu se întâmplă imbolnăuirea generală; alte ori îi treacă respect sără și izbută să-i omoare. Orice pricină care slăbește, ia puterea de împotrivire generală. Boli, ca pojarul, tusea îngăreasa, creșterea nefindestulătoare a coșului pieptului, influența etc., dau prilej bacililor să intre în frâu de-a scăpa și a pricinui boala generală.

E dovedit, că tuberculoza plămânilor este cele mai de multeori o infectare secundară dela ghinduri, cari s'au făcut tuberculoase din copilărie. Vrăstniei iau de afară foarte rar această boală. Nu numai boalele pomenite mai sus, dar supărări, muncă prea încordată, și orice poate slăbi organismul, poate da prilej microbilor să se scape din ghinduri și să năvălească în toate organele.

Higiena trebuie să lucreze în două direcții: întâi pentru a împedeca infectarea în copilărie, ceeace se face împiedecând hrana cu lăptării și carne de vite tubercu-

loase, cum și prin omorârea microbilor din scuipatul tuberculoșilor.

Dacă n'a reușit să împedeece infecția în copilărie, higiena trebuie să caute a oteli trupurile, a imbinătăți locuințele și hrana poporului, a înălțura deci căt mai mult prilejurile ce dau loc la infecție secundară. Ori ce se face pentru însănătoșarea locuințelor, pentru răspândirea drăgosteii de sport și joacă, ori ce sporește sănătatea tinerelor: slujește la apărare împotriva infecției secundare. Orică măsuri se iau pentru îmbunătățirea stării copiilor, slujește la nămicirea bacililor tuberculozi, pitici și la pândă în ghinduri. Soare, lumină, aer, curățenie, sunt cele mai bune arme împotriva tuberculozoii.

Dauna ce tuberculoza pricinuiește de ex. Germaniei este uriașă. Peagăba ce ese din perderea zilelor de muncă, se urcă la 750 milioane de mărci pe an. Dacă socotim și cătul celor ce se fac cu căutarea bolnavilor la 250 de milioane, ajungem la totalul de un miliard de mărci pe an.

Din aceste date urmează, că împotriva tuberculozei trebuie luptă și cu mijloace de a nimici bacilul în bolnavi. De mare folos sunt dispensariile, în care se dă învățătură bolnavilor, cum să ferească familia sau tovarășii de muncă de infecție, de asemenea tot acolo se dau poveștile celor ce au în familiile un bolnav, cum se pot păzi de infecție. Dispensarii este și în Sibiu.

În Germania s'au cheituit mulți bani cu sanatorii (peste 125 de milioane în cinci ani) cari caută pe bolnavi după chisul din sanatoriile-modele.

Dar căte sanatorii ar mai trebui, ca să primească pe cei 50.000 de tuberculozi din Germania? Cele înființate abia de pot căuta 60.000 de bolnavi, căte trei luni de zile. Va să zică o nouă parte din numărul total! Sanatoriile fiind înființate mai ales de societățile de asigurare, în potrivă boalelor și nevoilniciei, primesc numai bolnavii cu tuberculoză începătoare, nedeschisă. Dar aceștia se tămaduiesc sau își îmbunătățesc starea, cei mai mulți, și fără sanatorii și fără nici o căutare, ori sfiod la țeară, în pădure etc.

Cei cu bocală usoară, nedătătoare de microbii, se primește în sanatorii, iar cei greu bolnavi se află pe la casele lor etc. și respandesc moima.

Acuma au început însă a îngrijii mult de bolnavii gravi și mortalitatea a mers scăzând: în Hamburg, de la 1896 până la 1912 s'a pogorât dela 10.19 la 8.64 la mia de locuitori. În Hmburg primesc în spitale pe tuberculozii în stare gravă. În toate orașele mari ar trebui înființate spitale pentru tuberculozii. Neapărat, ca să-i poți trimite trebure, ca doctorii să fie datorii a înșinuirii despre cauzurile de tuberculoză, ca despre orice alte boli infecțioase.

Sanatoriile însă nu desfășoară problema cea mare a luptei în potrivă tuberculozei.

Tuberculoza e boala, care se tămaduiește mai mult dela sine. Ua medie a găsită la 96% din leșurile căroror le-a făcut autopsie dovezi, că au suferit de tuberculoză, dar s'au lecuit. Cercetării mai nouă coboară procentul la 65%. De oarece mor de tuberculoză numai 14%, urmează că 51% se lecuesc dela sine.

Această împrejurare arată că de cu lăru aminte trebuie să fim când e vorba să hotărâm, care leac aduce vreun folos.

Trebue să ne întrebăm, dacă nu avem aceleși rezultate și cu alte leacuri, sau chiar fără nici o căutare? De aceea nu-i climă, care să nu o fi socotit unii ca mișcătură pentru tămaduirea acestei boale. Clima de munți înalte e bună numai în Decembrie, Ianuarie și Februarie. Primăvara, la topirea zăpezii, e primejdiașă. Bolnavii cu boli de gât, cu inflamații la pleura coastei, cei expuși la pierderi de sânge, nu trebuie trimiși la înălțimi mari. E mai bine, ca bolnavul să se caute în țeară unde e născut.

Tăind și urea, se desvășă de nerelativitate climei locale.

E foarte mare greșală a linea pe bolnavi ani de-a răbdă despărții de familie și prietni în munți înalte.

Tinerii cu tuberculoză începătoare se pot tămaudi în sanatorii, sau în localități cu aer curat, dacă sunt sub priveghere. Copiii li se face bine la mare. Bolnavii cu ferbințeli trebuie să intre în spitale, dar să nu se ia drept ferbințală tuberculoză ridicarea de temperatură, ce se arată după ce fac mișcare. În localități dela aer curat trebuie trimiși numai bolnavi, cari nu au încă bacili în scuipat.

În zidăr se crezut, că poți zice că bolnavului îi merge bine, dacă sporește în greutate, sau se îngrășă. Se poate să slăbească și totuși să meargă spre bine, și să crească în greutate, dar să meargă foarte rău. Numai cercetarea doctorului poate hotărî, cum sătă bolnavul. *Medicus.*

Omul pocăit.

De L. Tolstoi.

... și spunea: „Doamne, adu-ți aminte și de mine, când vei intra în împărația ta!”

Și Iisus îi răspunse: „Adevăr zic și: chiar astăzi vei fi cu mine în raiu!” (Luca XXIII; 42, 43).

Un om a ajuns la vîrstă de șeptezeci de ani. Toată viața lui nu știuse să facă altceva, decât păcate. Și nici-odată nu l-ar fi auzit cineva, căndu-se de vreuna din faptele lui urate și multe.

Într-o zi căză bolnav greu de tot. Când văzu că i se aprobie ceasul morții, începu să pângă și zise:

— Stăpâne Doamne! Iartă-mi și mie greșalele, cum le-ai iertat și ta harului de pe cruce!

Nici nu sfârși bine vorba și-si dete sufletul. Și sufletul păcătosului se ridică spre cer cu nădejdea, că mare este mila lui Dumnezeu.

Și păcătosul începe să bată la poarta raiului, rugându-se să i se deschidă, ca să intre și el în rai.

Și 'n dosul porții s'auzi un glas, care întrebă:

— Cine e cel ce bate la poarta raiului? Și ce a făcut că a stat pe pământ?

Un alt glas începe să înșire păcatele mortului. Și părea că nu să mai sprâvește șiul faptelor, din cari nici una nu era băna.

Și glasul cel dintâi s'auzi din nou:

— Păcătoșii n'au ce căuta în împărația cerurilor. Hai pleacă! Nu-ți mai perde vremea făzadar, căci în raiu nu poți intra!

Dar păcătosul nu și perdu nădejdea, căci începe din nou cu rugămintile:

— Doamne! Ti aud glasul, dar nu-ți văd fața și nu-ți știu numele! Cine ești, Doamne?

Și glasul răspunse:

— Sunt Apostolul Petru.

— Fie-ți milă de mine, Sfântă Petre! Șă rugă păcătosul. Nu știi că de slab e sufletul omului și căt de mare e slab Domnului? Ti-aduci aminte? Nu tu ai fost ucenic al lui Cristos? Nu tu ai auzit cu urechiile tale învățăturile Domnului? Găndește-te numai la viața lui! Adu-ți aminte, căt de ch-nuit și de amărăt li era sufletul, când de trei ori ti-a poruncit să nu dormi, să nu atipești, ci să veghezi și să te rogi!

Și tu ce-ai făcut? Ai dormit, căci ti se lipseau pleoapele, ingreuiate de somn. Și de trei ori ai fost găsit dormind și te-ai trezit! Așa am dormit și eu căt am trăit! Dar ia mai adu-ți aminte! Când l-au adus la Caiafa arhiereul, i-a făgăduit că nu te vei lăpăda de dansul, și de trei ori te ai lăpădat! Iți mai aduci aminte?

— Și cântatul cocoșului îi-a adus aminte de voilele Domnului: ...mai nainte de a canta cocoșul, de trei-ori te vei fi lăpădat de mine! Și ai plâns amar. Așa am făcut și eu!

— Iată, de ce nu trebuie să mă gonești din împărația cerurilor!

Glasul din dosul porții nu se mai auzi.

Trecuță căteva clipe. Păcătosul începe să bată din nou, rugându-se să fie lăsat să intre.

Și în dosul porții să auzi un alt glas zicând:

— Cine e cel ce vrea să intre în raiu? Cari i au fost faptele, căt a trăit pe pământ?

Și păcătosul trăbui să asculte din nou cum i se înșiră faptele, între cari nu se găsi nici-una bună.

Și glasul, care întrebă, răspunse;

— Caută-ți de drum! Un suflet încărat cu atâta păcate, nu în raiu își poate găsi locul!

Și zise omul cel păcătos:

— Doamne! Glasul îi-aud, dar nici numele nu-ți-știu! Cine ești, Doamne?

Glasul răspunse:

— Sunt David, proroc și rege.

Păcătosul nici de data asta nu-și luă nădejdea. Nu plecă.

— Ai milă de mine, rege David!

Adu-ți aminte, dacă nu cumva te-ai făcut și tu vreodată vinovat de ceva! Nu știi, că slăbiciunea omului este mare? Dar nu mai stii, că și mai mult este indurarea Dumnezească? Ti-aduci aminte, căt de iubit erai de Dumnezeu? Și dovada iubirii o aveai, căci cine era mai puternic și mai fericit decât tine? Stăpânei atâtă lume! Aveai atâtă putere! Aveai tot ce poate dori sufletul omenește: împărație, mărici, aur, femei și copii! Și când dela fereastră casei tale mărește, ai zărit femeia unui biet nenorocit, pe nevasta lui Uri, ce ai făcut? Ca să-ți poți lua femeia, l-ai dat pe el peții, săbiei Amoniilor. Așa am făcut și eu!

„Tu cel bogat, ai luat săracul și cea din urmă oiaie din bătătură, și din principia răutății sufletului tău a pierit săracul! Așa am făcut și eu!

„Si adu-ți aminte, cum te căia și cum spuneai: „Doamne! Văd, că am greșit, dar îți cer iertare de păcatul meu!“

„Așa spun și eu! Si iată, de ce nu mă poți lăsa afară!“

„Si păcătosul tăcu. Nici-un răspuns nu se auzi în dosul porții.“

Văzând că trece vremea și nu i se răspunde, păcătosul începe să bată din nou în poartă.

„Săi arătătorul să se roage ca să i se dea drumul în raiu.“

Un al treilea glas se auzi într-o bandă în dosul porții:

— Cine e cel ce îndrăznește să bată așa, și ce fel de traiu a dus pe pământ?

„Si urmă înșirarea tuturor faptelor

Femeia cuprinsă de groază a decis să se scape cum o putea de fiul său. Dar n'a voit să-l ucidă. De aceea s'a pus la sfat cu cărturăreasa casei și s'a înțeles că vor construi o luntre mică și usoară; într'insă vor culea copilul, luntrea o vor acoperi, pentru ca apă să nu poată pătrunde și îi vor da apoi drumul în apele Iordanului, cari îl vor duce în mare. Apoi a legat o bucată de pergamant de gâtul copilului pe care a scris:

"Numele meu este Iuda".

Si în adevăr, copilul a fost pus în luntre și i s'a dat drumul pe apele Iordanului; adeca cărturăreasa a luat cu sine copilul, căci apele Iordanului treceau prin grădina ei. Si când s'a inserat a dat drumul luntrei, în care se afla micul Iuda în apele Iordanului.

După câteva minute valurile Iordanului au luat departe luntrea astă, că ea nu mai putea fi zărită.

De oarece întreaga operație a fost făcută cu mari precauții și în taina cea mai mare, nu s'a temut nimic de descoperire sau de alte neplăceri și neajunsuri.

Mica luntre a fost purtată de valurile Iordanului până la malurile regatului vecin cu pământul Idumeei.

— Si s'a întâmplat, — spune pergamantul descoperit, — că domnitorul acelei țări, regele Teoplitor, sedia pe o stâncă aproape de malurile mării, urmărind vasele ce treceau pe acolo din spre Alexandria și Iaffa. Împreună cu regele se aflau și mai mulți curteni, dar numai el observase, că apele Iordanului aproape de gura spre mare leagănă deasupra valurilor un obiect straniu. Regele crezuse că e vreo lădiță căzută în mare din încărcătura vreunui vas. Regele și curtenii au tras la sorti: a cui să fie lădiță și conținutul ei, ce se leagănă pa valuri.

Si sortii au favorizat pe rege... .

Acel obiect n'a fost altceva, decât luntrea în care se afla Iuda.

Regele, care s'a bucurat nespus de mult la vedere copilașului, a dispus pe loc cea mai deosebită îngrijire pentru copil, căruia i-a confirmat numele de Iuda, după notița legată de gâtul lui.

Copilul a fost crescut apoi cu îngrijire, a învățat să scrie și să citească, și a învățat lueruri, la cari în acele vremuri se pricepeau puțini oameni.

Calitatele-i deosebite, spiritul lui viu manierele-i insinuante l-au făcut astă de popular, că repede s'a înălțat, până a devenit deodată primul sfetnic al regelui.

Iuda s'a certat atunci cu fiul regelui și cu un pumnal l-a asasinat.

După acest asasinat el a fost nevoit să fugă. Imbrăcat în zdrențe, rătăci căva timp prin pustiuri până a ajuns în orașul Ioppa, unde s'a angajat în serviciul unei familii nobile.

Aici din nou a reușit să se insinueze prin linguri și manierele sale bune. În special stăpâna casei l-a distins cu încrederea sa

Intr-o zi stăpâna casei a ieșit la plimbare, lăudând cu sine și pe Iuda. Au trecut pe lângă o prea strălucită grădină de fructe în care caișii erau încărați cu fructe frumoase. Stăpâna i s'a deschis poftă la casă și a dat lui Iuda cătiva bani, ca să cumperi dela proprietarul grădinei căteva caișii.

— „Drumul fatalității uitătoare”, — spune vechiul manuscris. Grădina de fructe, a fost unuim om, numit Simeon. Si Simion a fost tatăl lui Iuda. Dar despre aceasta n'a știut nici unul.

Dar din nou Iuda a fost cuprins de lăcomie de bani și a crezut, că va fi mai bine să fure căteva caișe și să-i oprească banii.

Așa a și făcut. S'a urcat pe un cai și și-a umplut turbanul cu caișii; dar când s'a dat jos de pe pom, Simeon l-a observat și l-a luat la răspundere. Iar Iuda cel săngeros și-a scos pumnalul și l-a implantat în inima tatălui său.

Astfel a comis a doua omucidere. Si din nou a fost nevoit să se refugieză într'un oraș departat din Idumeea, unde a trăit patru ani.

Că ce i s'a întâmplat în acești patru ani, — despre aceasta prea puțin se vorbește. Dar se pare că a rătăcit mult, mereu în mizerie, până să ajungă într-o zi într'un loc părăsit, în mijlocul căruia un platou colosal se ridică spre cer. S'a așezat să arbole și până să-și frământe ființa cu soarta băstemată, a adormit adânc.

In vis i s'a părut că și acum o voce de sus i-ar fi spus:

— „Seocală-te, tu născutul băstematului și dute la spele Iordanului, unde vei auzi ceva ce-ți va fi de folos!”

Locul părăsit n'a fost departe de orașul Ioppa. Iuda s'a deșteptat și a plecat să caute apă Iordanului. A și găsit-o și a ajuns tocmai în acea grădină, unde locuia cărturăreasa, care-l șezzase într-o luntre mică și i dăduse drumul pe valurile Iordanului.

Cărturăreasa l-a recunoscut după semnele ce le avea din naștere pe piept și l-a

sfătuit să căute pe Iisus Cristos, și să ceră dela el iertarea păcatelor sale. Iuda a permis și ceva bani dela cărturăreasa, apoi lăudând rămas bun dela dansa a trecut apele Iordanului și a vagabondat atâtă, până a ajuns în orașul Sicar.

Aici s'a întâlnit cu trei discipoli, care cumpărau carne. Unul dintr'înșii a fost Petru.

— Salutare tăie, prietene. — spuse Petru, — spune-mi pe cine cauți?

— Pe Iisus Cristos îl caut, — răspunde Iude, — pe fiul lui Iosif.

— El se găsește acum la izvorul lui Iacob — răpunse Petru — dar în curând te vom duce și pe tine la dansul.

Iisus Cristos, — spune cronică desco-pără, — l-a reținut apoi pe Iuda, deși a știut că el este fiul blâstemului care îl va trăda. Ba l-a luat și printre discipolii săi, pentru ca să se împlinescă cuvântul Sfintei Scripturi.

Prietenie rusu-română.

Scriu ziarele, că după plecarea moștenitorilor de tron ai României din Petersburg, Regele Carol a trimis o telegramă la Petersburg, mulțămind pentru buna primire făcută acolo membrilor familiei sale, iar Țarul a răspuns, dând esprimare nădejdi, că raporturile dintre Rusia și România vor fi tot mai strâns. Se dă apoi știrea, că la toamnă Țarul va face vizită familială regale române la Sinaia.

Pentru „Românul”.

Ziarul «Românul» din Arad ne face mare nedreptate în primul său din numărul de Marti, în care se încercă să ne scoată vinovați pentru următoarele păcate naționale: inconsecvență în politică, intrare în serviciile guvernului și atitudine contrară partidului și comitetului național.

Toate punctele acestea de acuzație sunt lipsite de temeuță.

Tinem și acumă, ca la anul 1905, când acelaș redactor era la ziarul acesta, la organizarea partidului și la comitetul de conducere, a cărui activitate n'am impeditecă și n'o împedescă. Nu ni se va putea dovedi, că am fi îndemnat vreodată cetățenii să fie în contra comitetului. Din contră, am accentuat și noi la toate ocaziile îndreptățirea Românilor din statul acesta de ași avea organizarea lor proprie politică și comitetul de conducere, eșit din această organizare. Si fiindcă nu suntem contrari ai partidului și ai comitetului, dela sine urmează, că nu putem sta în serviciul guvernului.

Vorbirea domnului conte Tisza, ministru president al țării, rostită în chestia română în ședința din 20 Februarie n. c. a dietei, am publicat-o în întregime, nu pentru a face servicii guvernului, care n'are trebuință de serviciile noastre, ci pentru a pune în mâna învățătorilor și preoților noștri dela sate o armă de apărare în contra șicanelor ce li se fac necontenti din partea satrapilor celor mici: inspectori, pretori, notari. Am voit să-i punem în posibilitatea de a răspunde tuturor celorce pretind lucruri ilegale dela ei, că: «Nu sunteți în drept să ni le pretindeți, pentru că eata ce spune contele Tisza, prim-ministrul țării. Cetățeni, conformați-vă, și dați-ne pace!». Aceasta a fost scopul publicării vorbirei în întregime, în text autentic.

O altă acuzație ce ni se aduce este, că am dat părintelui vicariu Mangra posibilitatea de a se apăra în contra atacurilor din alte țări. Dar părintele Mangra e dignitar bisericesc, vicariu episcopal, president al unui consistor, ales de sinodul eparhial din Arad, cu voturile tuturor fruntașilor din acel sinod, membru și el și astăzi al aceluiași sinod, și membru al tuturor corporațiunilor noastre înalte bisericesti, — pe care deci o foaie bisericescă, cum e și noastră, nu-l poate ignora.

NOUTĂȚI.

Cristos a inviat! Trimitem acest creștinesc salut tuturor colaboratorilor, cetățenilor și binevoitorilor ziarului nostru, dorindu-le să petreacă în pace și deplină mulțumire sufletească sfintele sărbători ale Invierii Domnului.

Din cauza sfintelor sărbători ale Invierii Domnului, numărul proxim al ziarului nostru apără Mercuri, după sfintele sărbători, la orele obiceiuite.

Dela comitat. În adunarea municipală a comitatului Sibiu, ținută Mercuri în 15 Aprilie, s'a stabilit cercurile de votare în cele trei cercuri electorale rurale ale comitatului: Sebeșul-săsesc, Nocrich, și Săliște, și s'a ales nouă comitet central electoral. Cercul electoral al Sebeșului va avea trei cercuri de votare: Sebeș I, Sebeș II și Mercurea; al Nocrichului patru cercuri de votare: Nocrich, Gușterița, Cisnădie și Cristian, iar al Săliștei trei cercuri de votare: Săliște I, Săliște II și Avrig. Impărțirea amănunțită a cercurilor o vom da în numărul viitor.

Convocarea delegațiunilor. În foile oficioase dela Budapesta și Viena a apărut rescriptul preaînalt, prin care delegațiunile sunt convocate pe 28 Aprilie nou la Budapesta.

Monument lui Vlaicu. În comuna Giroc (Bănat) se va inaugura Luni, în a doua zi a sfintelor Paști, primul monument (cruce mare de marmură) ridicat în memoria lui Aurel Vlaicu, mult regretatului aviator român.

Societatea „Soții” aranjă să luni în 20 Aprilie a. a. (a doua zi de Paști) sub conducerea lui avocat Dr. Eugen Piso excursiune la Turnu-roșu. Plecarea la orele 12:56 d. a., înapoierea seara la orele 10:27. Spese (dos și întors) 2 cor. Oaspetii întâlniți de membri sunt bineveniți. Întâlnirea la gară. Comitetul.

Principe pe amvon. Prințul saxon Max fratele regelui din Saxonia și nepotul împăratului Wilhelm, a rostit și săptămâna mare și la sărbătorile Paștelor mai multe predică în bisericile Parisului. Cum este săt, prințul este doctor în științele juridice și teologice, și propune liturgia și dreptul canonice la seminarul din Colonia. Pe cariera preoțească a păsat în 1896, în etate de 26 de ani.

In onoarea francezilor. În senatul din Washington membrul Lodger a declarat, că prin canalul Panamei va trece, ca cel dintâi, un vapor folosit de ingineri francezi. Vaporul acesta are să fie apoi dăruit Franței, în amintirea măreței opere începute de poporul francez.

Schimbări în mersul trenurilor. Cu începere dela 1 Mai 1914 se vor pune în aplicare câteva schimbări făcute în mersul trenurilor noastre. Cele mai însemnante, pentru călătorii și bine, sunt următoarele: Dimineața la 3:40 pleacă un tren personal la Sighișoara, și sosete înodărăt la Sibiu la 7 seara. Astfel legătura între Sibiu și Sighișoara se face zilnic cu trei trenuri. (Al doilea pleacă dimineața la 7:43, al treilea d. a. la 3:38; sosete în gara sibiului dimineața la 6:43 și d. a. la 12:55). — Pe linia Copsa-mică va pleca, pe timpul sezonului de băi, un tren la 9:51 d. a., întorcându-se la 10:15 d. a. sosete un tren personal la 5:45 (la loc de 5:18); pleacă la 5:1 d. a. (la loc de 4:33). — Pe linia Făgăraș pleacă trenul personal la 5:55 d. a. (la loc de 5:42) și sosete seara la 9:50 (la loc de 8:59). — Pe linia Vințul de Jos nu se introduce schimbări.

Burse pentru negustorii absolvenți ai Academiei Orientale de Comerț. Camera brașoveană de Comerț și Industrie anunță, că ministrul ungár de Comerț a publicat concurs pentru 10 stipendii de către 2500 coroane din fondul de stipendii „Regina Elisabeta”, destinate pe seama negustorilor mai tineri absolvenți ai Academiei Orientale de Comerț. — Stipendile se conferă numai la persoane, care și-au terminat serviciul militar sau care sunt scutiți definitiv de acest serviciu. Petițiile se adresează către ministerul numit și se înaintează la camera de industrie și comerț din Brașov. Termenul concursului este 1 Mai 1914.

Filiala din Sibiu a Reuniunii „Crucea Roșie” împarte 3 locuri gratuite la Colonia de copii din Ocaș. Petițiile sunt să se subste ne inclusive până la 5 Mai anul curent secretarului filialei, Gustav Andrae pretor, (Strada Ștefan cel Mare Nr. 10). Tipăriturile necesare pentru petiții și acuze se pot procură în librăria K. & S. d. loc.

Gaz metan în flăcări. În comuna Și-roșul unguresc a început să fișnească cu putere gazul metan care aerinzinduse a dat o lumină uriașă care s'a văzut și din Sibiu, iar orășelul Sibiu a fost iluminat bine. Teritoriul cuprinză de flăcări și de căteva jugăre. Focul a ars mai multe sură și o casă aflată pe acest teritor. Vietii omeni nu au căzut jertfă acestei primejdii, pentru că oamenii s-au refugiat din calea focului.

Sistarea pașapoartelor. Ministrul de interne ungár, după o stire apărută în Neue Freie Presse, a intrat în tratări cu ministrul de externe, în scop ca să se sisteneze pașapoartele în circulația monarhiei austro-ungare cu regatul Sârbiei.

Primejdia emigranților. Numeroși agenți umbri prin țările europene și în SUA au venit în Republica Sud Americană Columbia. Teritoriul acesta însă este acoperit de păduri seculare și de moarile întinse; iar clima să nu se poate suporta de emigranți din Europa, căci frigurile galbene și alte boale epidemice li decimează complet. Din cauza aceasta nu este consultă ca locuitorii, mai ales din Europa orientală, să plece la Columbia cu gândul de a se așeza acolo.

Vulcanul amenință. Din Palermo se ascundă vulcanul Etna pentru Sicilia. Craterul său este plin de lavă feribinte, din care gaze și nori de fum. Deasupra muntelui plutesc fumul la o înălțime de nouă sute de metri. Din cauza căldurii enorme nimeni nu se poate apropiă de vârful vulcanului.

Moartea împăratului. În Tokio a răpsat împăratesa vaduva Haruko, soția fostului împărat japonez Muciuhito, mort în 1912. Vaduva împărată, care a trăit 64 de ani, a dus o viață retrasă și nu s'a mesecat în afaceri politice.

Jalea micădoului. În legătură cu moartea împăratului Haruko, se vede că în capitala Japoniei, că din cauza de doliu s-au anunțat festivități de încoronare a împăratului Josihito și a soției sale. Serbările se vor face abia în anul 1916.

Contribuiri. La fondul săracilor administrat de către Reuniunea Femeilor Orășenești din Sibiu Sub, Iosafat, au mai contribuit: Doi George Poponea, Iosafat Marcu Iun. și Ioan Marcu cu căte 1 cor. Comitetul.

La penzie. Ziarul vienez Zeit scrie, că până la înaintările din Mai au să fie trebucă la penzie șase președinte generali. În urma îndrumărilor moștenitorului de tron Francisc Ferdinand, se lucrează cu mare energie pentru întinerirea corpului de generali.

Soartea întemeietorilor de dinastie. Ziarul englez Le Soir a compus o interesantă statistică despre felul cum și au terminat viața domnitorii din Orient. Nici unul, zice Le Soir nu și-a sfârșit activitatea ca domnitor al țării, în fruntea căreia a fost pus. Primul domnitor al României, Alexandru Cuza, și-a pierdut tronul în 1866. Alexandru Battenberg, a fost alungat de revoluție din Bulgaria în 1886. Danilo, cel dintâi principel al Muntenegrului, a fost omorât la Belgrad în 1860. Aceeași soartă a avut Mihail O'renvcici, omorât la Belgrad în 1867. Primul rege al Greciei Otto a căzut la 1862 în urma unei revoluții. Amintirile acestei nu vor fi tocmai în veselitoare nici pentru actualul domnitor al Albaniei, pentru Wied.

La fondul Aurel Vlaicu, pentru ajutorarea nerăbdării meseriașilor cu scop de fam

Nr. 399/1914.

(445) 2-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III a Valendorf, devinut vacant prin pensionarea parohului Samuil Popovici, se scrie prin aceasta conform ordinului Venerabilului Consistoriu Nr. 13267 B/1913 — concurs repetit cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele impreunate cu acest post sunt cele făsionate în coala B pentru întregirea vîntelor preoști dela stat.

Cerurile de concurs instruite conform legii se vor înainta subsemnatului oficiu în terminul deschis.

Concurenții cu prealabilă încunoștiințare a protopresbiterului tractual, sunt datorii a se prezenta în comună și a se recomanda poporului.

Cohalm, în 27 Martie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Valendorf.

Ioan Berean
protopop.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din comuna Crisav (cu filia Nou), protopopiatul Brașovului.

Beneficiile sunt:

Venitele stabilite în coala B.

Concurenții sunt datori: ca în termen de **30 zile** dela cea dintâi publicare în „Telegraful Român” să cînte să predice și dacă e preot, să și slujască; să și înainteze petițiile lor însotite de toate actele, cari să cer oficiului protopopesc român gr.-or. al Brașovului.

Din ședința dela 18 Martie 1914 a comitetului parohial din comuna Crisav.

Ioan Valvară
președinte.

Nicolae Popa
secretar.

Aprobat:
(441) 3-3

Dr. V. Saftu
protopop.

Tonul trebuie pus pe cu-vântul Scott.

Aprețiarea Emu'siunii de oleu de pește Scott și din partea medicilor, ne dă ocazia ca să putem vedea deosebirea de alte Emu'siuni, de aceea este h) (417) 56-

În interesul D-Voastră

dacă rămâneți la preparatul original al Emu'siunii Scott, căci aceasta după o întrebunțare pe aproape 4 decenii are renume universal.

De aceia cereți și cumpărăți numai Emu'siunea Scott.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți în marce postale 50 fil la Scott et Bowne Viena VII. cu provocare la acest ziar și veți primi print'apotecă o sticlă de probă.

Aspirin.**Tabletele de Aspirin**

Sunt la dureri de cap, măsele, reumatism, influență și altele, ca alinătoare de dureri recunoscute. Veritabilul ASPIRIN are multe imitații, deci să aveți mare grijă la procurare și să cereți numai tablete de ASPIRIN „BAYER”. Pachetarea originală în tuburi à 20 tablete à 5 gr. cu 1:20 cor. Pe fiecare tableta să vede ASPIRIN.

(1) (307) 2 20

AVIZ!

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. publice, că am deschis în Sibiu, Str. Gării (Bahngasse) Nr. 5

Cârciumă, Hală de bere, Restaurant.

In acest local se vor găsi în tot timpul beuturi bune și curate, precum și mâncări calde și reci bine pregătite și gustoase.

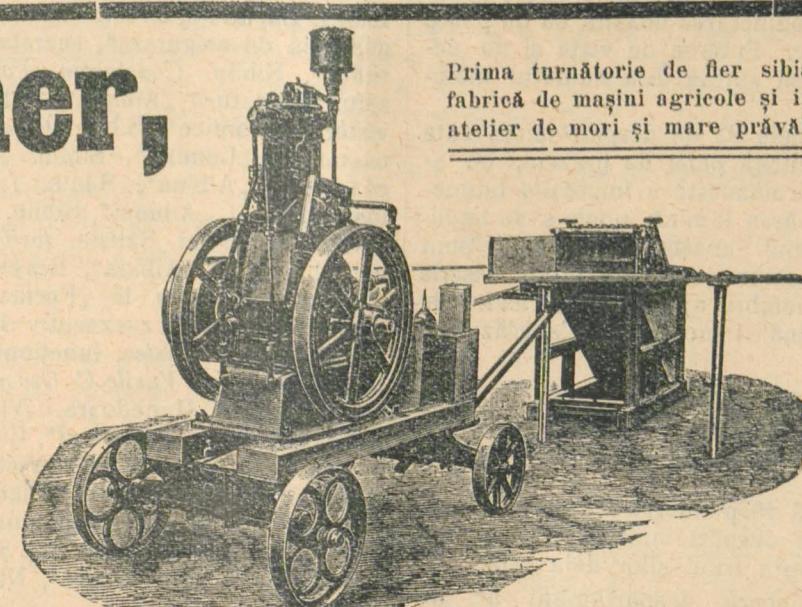
Se fac abonamente pentru Onorul public d'n Sibiu cu cele mai moderate prețuri. Rog incercați și Vă veți convinge.

Cu toată stima: **Maxim Macarie,**
Hotelier.
(423) 12-12

Sam. Wagner,**Atențiuie!**

Doritorii de-și procure mori, ciliadre pentru assortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și ușile agricole, mașini de lăvă, piuă pentru abale (postav), tot soiul de motoare dela cel mai mic și pără la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini, precum și Traverse, Cement, Tresie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuințioase la clădiri (edificări).

In bogata și bine assortata sa prăvălie de fier se găsesc toate sculele pentru meseriași, fierari,

Zugrav român.

Sosindu-mi cele mai noi și moderne mode de zugrăvire a odăilor, îmi permit respectuos a atrage atenția Onorului public românesc asupra acestor modeluri de o eleganță rară, rugându-l ca să mă onoreze cu prețioasele comandă. În special fiind în posesiunea unei colecții bogate de motive românești, sunt singurul zugrav în Sibiu, care pot lucra și cu motive românești.

Primesc spre zugrăvire biserici și alte instituții. Până de prezent am avut fericirea de-a zugrăvi bisericile românești din: Săsciori, Cuța, Armeni, Săcădate, Turnișor, Gușteriță, Nucet (gr.-or. și gr.-cat.), Spring, Glimboaca, Cisnădie și Sibiu.

Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin, semnez

Cu toată stima: **Ioan Stanciu**
măiestru zugrav
Sibiu, Strada Rosmarin Nr. 6.

Aviz:**„HOTEL BOULEVARD”**

Sub firma „**HOTEL BOULEVARD**” deschidem în deursul **Junel Aprilie a. c.**, nou ziditul hotel, pe cel mai frumos și mai frequentat loc al Sibiului, colțul strădei Șaguna și Breter promenadă, cu restaurant elegant pentru publicul voiajor, precum și din loc.

Hotelul Boulevard e în toate părțile sale modern și elegant aranjat și oferă un aspect admirabil peste munții Carpaților! 60 camere stau cu tot confortul dorit (conducte de apă rece și caldă), calorifer și (lift) ascensor la dispunerea căpetișilor, autogaraj și un automobil distins la fiecare tren, care și pentru călătorii speciale să închiriază.

Restaurantul hotelului e elegant și placut aranjat sub conducerea și regia proprie a noastră.

Am primit apelul la chemarea noastră, ca să servim și mai departe ca și până acum circulații crescândă a străinilor. (433) 6-6

Ne vom nisia a satisface toate dorințele reținute Onor. oaspeților nostri, rugându-Vă pentru binevoitorul sprinț cu

toată stima:

Haydecker & Kasper.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapestă în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

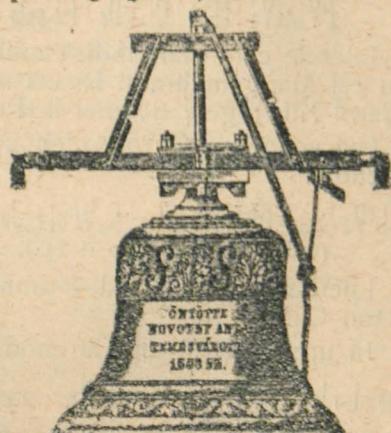
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabrie

e recomandă spre pregătire clopotelor noi, cum la turnarea de nou a clopote triate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mult, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le fătuorice cu usurință în orice parte, înădăta ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel menținute de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (416) 39 -bă

Clopotele găurite

să învenție proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, care sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai lipsit, mai placut și cu vibrare mai voluminoasă de către clopotele turnate după sistemul vechi, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg. turnat după sistemul vechi. — Mai departe se recomandă pentru fabricarea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuranturi ilustrate gratis.

Recuise de scris se pot procura dela **Librăria arhidicezeană**

Prima turnătorie de fier sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiu-Nagyszeben, Târgul fămului Nr. 1

tămplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea aceluia obiect, cât și despre prețuri și condiții.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergăți sau scrieți în persoană la sus numita firmă. (410) 7-52

Cateloage se trimit gratis și franco.